

COMMENTAAR

Sancties weinig effectief, maar EU moet iets doen

DE EUROPESE UNIE BESLOOT DEZE WEEK SANCTIES IN TE STELLEN tegen het onderdrukkende regime in Teheran omdat het probeert met geweld de protesten de kop in te drukken. In Iran wordt al wekenlang gedemonstreerd tegen de regering. De onrust in het land ontstond na de dood van een jonge vrouw die stierf in politiehechtnis nadat ze door de zedenpolitie was opgepakt omdat ze haar hoofddek te los zou hebben gedragen.

Niek van der Molen verwoordt de mening van het Friesch Dagblad

Iran wordt door de Europese Unie ook gestraft omdat het aan Rusland kamikazedrones en ander wapentuig levert waarmee burgerdoelen in Oekraïne worden bestookt.

Of sancties zin hebben, is onderwerp van verhit debat. Cuba en Noord-Korea vallen al decennia onder strenge sancties, maar dat heeft in de hoofdsteden Havana en Pyongyang alleen maar tot de overtuiging geleid dat nog grotere onderdrukking nodig is om aan de macht te blijven. Die bunkermentaliteit geldt ook voor Iran.

Afgezien van de vraag of sancties überhaupt tot gedragsverandering leiden, is in het geval van Iran ook de vraag hoe nog meer strafmaatregelen nog meer pijn zouden kunnen doen. De Verenigde Staten voeren met een zwaar sanctieregime al een soort economische oorlog tegen Iran. Daarvan betalen de gewone burgers vaak de tol, in de vorm van torenhoge inflatie en andere economische misère. Om dit probleem te omzeilen, gaat de EU hoge bewindslieden binnen de Iraanse regering en de zedenpolitie persoonlijk aanpakken. Hun tegoeden in de EU worden bevroren en zij mogen voorlopig Europa niet meer binnenkomen. Maar ook van die maatregel zullen de machthebbers naar verwachting niet erg onder de indruk zijn.

Het is een illusie te menen dat strafmaatregelen een bewind aan het wankelen brengen. Een krachtig drukmiddel is het in de praktijk niet. Dan is het verleidelijk het afkondigen van sancties af te doen als symboolpolitiek en dat er slechts lippendienst wordt bewezen aan de roep de banden met een verderfelijk regime te verbreken.

Maar effectief of niet, toch is het goed dat de Europese Unie sancties neemt. De EU noemt zichzelf een waardengemeenschap en daarom is ze aan de eigen stand verplicht die waarden uit te dragen en op te komen voor vrijheid, democratie en eerbiediging van de mensenrechten. Ook vertolkt de EU de boodschap naar de Iraanse bevolking en de Oekraïners dat zij zich gesteund mogen weten en dat Europa niet alles laat passeren. Dat is een belangrijk en hoopgevend signaal.

hoofredactie@frieschdagblad.nl

In Cuba en Noord-Korea hebben sancties er alleen toe geleid dat nog grotere onderdrukking nodig is om aan de macht te blijven

Overgang van een open naar een besloten landschap bij Gytsjerk. Foto: Marcel van Kammen

Woningbouw en landschap: hoe bewaren we de balans?

Ecologisch onderzoeker Eddy Wymenga pleit voor duidelijke normen

OBE POSTMALEZING

Iris Witzenburg

Leeuwarden | Bij de bouw van nieuwe woningen moet meer rekening worden gehouden met het behoud van het Friese landschap. Dat stelde ecologisch onderzoeker Eddy Wymenga donderdag in zijn Obe Postmalezing die draaide om het thema 'Wenjen yn it lânskip'. Duidelijke normen en een wettelijk kader zijn daarbij onontbeerlijk, aldus Wymenga.

In zijn lezing in Tresoar formuleerde Wymenga, strategisch adviseur bij ecologisch onderzoeksbureau Altenburg & Wymenga in Feanwâlden, eerst een antwoord op de vraag wat het 'Friese landschap' eigenlijk is. „Letterlik is in lânskip in kombinaasje fan boaiem, wetter, fegetaasje mar ek bebouwing.”

Dat is dus wel erg breed. „Mar it fertroude Fryske lânskip is foar eltsenien oars. De ûnderfining fan it Fryske lânskip krijt as bern mei en dat bepaalt ek watso it Fryske

lân-skip fynst”, aldus Wymenga. Wel heeft het landschap vertrouwde kenmerken die het karakter en identiteit bepalen, bijvoorbeeld heggen, dobben en houtwallen.

Om het vertrouwde landschap te behouden is in de eerste plaats bewustwording nodig, zegt Wymenga. „Bern hjoeddedei krije neat mear fan it lânskip mei, dy meie faak noch mar oan de ein fan de strjitte komme en ûnderfinne sa net it lânskip om har hinne.” Er zijn vanaf ongeveer de jaren tachtig veel woonwijken gebouwd die geen rekening hielden met het landschap. Dat wil zeggen, wijken die bijvoorbeeld tegen de verkavelingsrichting in gebouwd zijn. „Of dy't op de grins tusken in besletten lânskip en in iepen lânskip bout binne”, zei Wymenga.

Elzingsels en houtwallen

Die overgang van open naar besloten landschap is te merken aan landschapskenmerken als elzingsels of houtwallen en zijn voornamelijk te vinden in de Fryske Wâlden en het Groninger Westerkwartier. „Ast op dy grins boust, dan sjochst dy oergong net mear en bist ynienen yn in iepen lânskip ast it doarp útrinst, dan krijt spanning.” Als voorbeeld noemt hij de uitbreiding van Feanwâlden. Ook Gytsjerk en Oentsjerk liggen bij zo'n overgang.

Om dat soort projecten te voorkomen moet volgens hem een duidelijker, wettelijk kader worden gesteld. „Nim no de natuer en it lân-skip as basis. Yn dy oergongen is in bysûnder goeie wetterkwaliteit en sitte in soad seldsume soarten dy't dan krekt net beskerme binne. Beskermeje dat lânskip.”

Toch moeten er in Fryslân snel 17.500 woningen gebouwd worden, in ieder geval voor 2030. Hoe zou dat het beste kunnen? Bottom-up, zeiden de aanwezigen tijdens de discussie na afloop van de lezing. Laat de dorpen zelf met ideeën komen. Wymenga: „Dy kinne harren eigen lânskip it bêste en sille dat net sa gau feroarje.”

Wyns

Wiebe Bouma, directeur Landshapsbeheer Friesland, en het Obe Postma Selsskip, organisator van de lezing, noemden het voorbeeld van drie woningen die in Wyns gebouwd zijn binnen het dorp en door het dorp. „Hjir wolle wy nei ta, hoe kin it doarp it sels yn de hannen hâlde.” Het Obe Postma Selsskip werkt daarom aan een document en handvatten voor dorpen over hoe ze op een toegankelijke manier met de gemeente kunnen samenwerken.

Korfbal verdwijnt in snel tempo uit Friese dorpen en steden

Aantal leden in veertig jaar tijd gehalveerd

KORFBAL

Edward Jorna

Leeuwarden | Het is vijf voor twaalf voor de korfbalsport in Fryslân. Het aantal leden is in veertig jaar tijd gehalveerd.

Dat blijkt uit de cijfers van de Koninklijke Nederlandse Korfbal Bond (KNKV). Op 1 september van dit jaar telde Fryslân nog 6217 geregistreerde leden, verdeeld over 57 verenigingen. In 1983, tijdens de hoogtijdagen van het korfbal in Fryslân, hadden de 94 Friese korfbalverenigingen nog (bijna) het dubbele aantal leden: 12.210.

De lijst van 37 Friese korfbalverenigingen die in de afgelopen veertig jaar door fusies hun zelfstandigheid moesten opgeven, telt vele en vaak illustere namen. Zo gingen LDO (Terwispe), Stânfries (Reduzum), Sparta (Warten), Nij Libben (Rinsuma-geast), De Driehoek (Katlijk), Blauw Wit (Heerenveen), ODK (Gorredijk), Friso (Leeuwarden), Wêz Fluch (Hempens), Quick (Burdaard), Wêz Warner (Goutum), Tietjerk (Tytsjerk), Marfûgels (Grou), DFD (Oentsjerk) en Rapiditas (Leeuwarden) een fusie aan teneinde een sportieve en financieel gezonde toekomst veilig te kunnen stellen.

Succesvol

Het goede nieuws is dat ze nog wel altijd voortleven in een fusieclub en dat die samenwerkingsverbanden vaak ook succesvol zijn. LDODK uit Gorredijk (fusieclub van LDO en ODK) speelt zowel in de zaal als op het veld op het hoogste niveau en ook Mid-Fryslân (begin deze eeuw voortgekomen uit Stânfries, Sparta en Marfûgels) en Heerenveen (fusieclub uit Blauw Wit en De Driehoek) doen mee in de subtop van Nederland. Ze behoren bovendien tot de top zes op de

ranglijst van Friese korfbalclubs met de meeste leden.

Voor zo'n veertig Friese korfbalclubs was er geen redding in de vorm van een fusie. Zij verdwenen volledig van de kaart. AKC (Akkrum) is een verhaal apart. De club ging in 2000 ter ziele, maar als 'zij-instromer' van Mid-Fryslân moet er sinds halverwege het vorige decennium ook in Akkrum weer gekorfbald. Mid-Fryslân was eerder ook al de redding van het korfbal in Warten, waar Sparta (opgericht op 13 juli 1907) het rond het eeuwfeest steeds lastiger kreeg om het hoofd steeds lastiger kreeg om het hoofd boven water te houden.

„It doel is om alle bern dy't noch op de basisskoalle sitte safolle as mooglik yn eigen dorp korbballjen te litten”, aldus Peter Tolsma (54), nu trainer van Heerenveen maar nog altijd nauw betrokken bij Mid-Fryslân. „Dêrmei hâlde je bining mei it doarp en hoege de bern sa min mooglik te reizgjen. Pas fan de C-aspiranten ôf komt alles by inoar en wurdt der ek op sterkte selektearre. En dan noch wurdt op dat doarp spile dêr't op dat stuit de measte bern út it team wei komme.” Om de kans op sportief succes zo groot mogelijk te maken, worden alle selectie spelers bij Mid-Fryslân min of meer verplicht om de jeugd te trainen. Tolsma: „Alle jeugdteams hawwe twa trainers. Dêr binne wy hiel grutsk op.”

Bewondering

'Korfbalgeeroe' Reint Oostra (75) uit Wolvega heeft grote bewondering voor de werk- en zinswijze van Mid-Fryslân. „Mid-Fryslân heeft het korfbal voor Warten behouden en het in Akkrum nieuw leven ingeblazen. Je moet het korfbal in de dorpen houden, anders bloedt het er onherroepelijk dood.”

Pagina 8 en 9

Zondag 3 juni 2018. Mid-Fryslân is dankzij een klinkende 24-15 overwinning op concurrent AVO kampioen van de Overgangsklasse. KV Mid-Fryslan is ontstaan vanuit vier verenigingen (Stânfries uit Reduzum, Marfûgels uit Grou, Sparta uit Warten en AKC uit Akkrum) en geldt als voorbeeld voor hoe een korfbalclub kan overleven in een tijd dat individuele sporten in opkomst zijn. Foto: Niels de Vries